

[Udenrigsministeren]

Som bekendt lukkede Danmark sin udsendte repræsentation i Sydafrika i 1985. Lukningen har, ikke mindst på baggrund af undtagelsestilstanden og censuren, gjort det vanskeligere for os at skaffe sikre oplysninger om udviklingen dernede. Gennem vores samarbejde med danske og udenlandske organisationer og med vores partnere blandt de nordiske lande og blandt de Tolv søger regeringen imidlertid til stadighed at følge udviklingen i Sydafrika, så godt det nu kan lade sig gøre.

Præsident Botha har udskrevet valg til det hvide parlamentskammer den 6. maj. Han og hans National Party synes presset både fra højre og fra venstre, men valgresultatet forventes ikke at føre til større ændringer i regeringens politik. Ærkebiskop Tutu har kaldt valget for en »ikkebegivenhed«, og det er svært at være uenig med ham.

Tiden synes desværre endnu ikke moden til at indføre de bindende sanktioner mod Sydafrika, som FN-pagten giver mulighed for. Så sent som for et par uger siden blev der nedlagt veto mod et forslag til omfattende bindende sanktioner under Sikkerhedsrådets behandling af Sydafrikas ulovlige besættelse af Namibia.

I betragtning af det hævdvundne nordiske samarbejde om at lægge pres på Pretoria og støtte Sydafrikas naboer politisk og økonomisk må det kunne glæde Tinget, at det nordiske fodslag nu, som det kunne noteres ved udenrigsministermødet i Reykjavik i marts, er ved at være genoprettet i sanktionsspørgsmålet.

Efter syv års brutal krigsførelse og systematiske overgreb mod civilbefolkningen i Afghanistan – som bl.a. har tvunget mere end 4 millioner afghanere i landflygtighed og har påført navnlig Pakistan betydelige sociale problemer og økonomiske byrder – lancerede regimet i Kabul ved årets begyndelse nogle initiativer til såkaldt »national forsoning«.

Regeringen hilser denne udvikling velkommen, hvis den er udtryk for sovjetisk erkendelse af, at en militær sejr ikke kan vindes, og man derfor skulle have besluttet sig til at nå en løsning ad fredelig vej.

Sammen med et overvældende flertal af FNs medlemslande, 122 både i 1985 og i 1986, har Danmark gennem de årlige resolutioner om Afghanistankonflikten været med

til at fastlægge principperne for en fredelig løsning. Vigtigst blandt disse er øjeblikkelig tilbagetrækning af de sovjetiske invasionsstyrker og det afghanske folks ret til selvbestemmelse. Fra dansk side støtter vi FNs generalsekretærs bestræbelser for at tilvejebringe en forhandlingsløsning, som er baseret på disse principper.

Selv om den seneste forhandlingsrunde, som fandt sted i februar-marts i år, skabte en vis tilnærmelse mellem parterne i det centrale udestående spørgsmål om tidsrammen for en sovjetisk tilbagetrækning, er det dog samtidig klart, at Moskva i realiteten gør en tilbagetrækning betinget af oprettelsen af en kommunistisk domineret og styret national såkaldt forsoningsregering.

Sovjetunionens mål i Afghanistan er med andre ord præcis det samme som ved invasionen i 1979, nemlig at sikre et levedygtigt kommunistisk lydregime i Kabul på Moskvas præmisser. Dette mål er i dag lige så uacceptabelt, som det var for syv år siden, bl.a. fordi det lader hånt om det afghanske folks ret til selvbestemmelse. De seneste sovjetiske udspil er da også blevet afvist af alliancen af afghanske modstandsbevægelser.

I denne situation er det regeringens faste politik at medvirke til at opretholde det internationale pres på Sovjetunionen for at bringe en ende på dens kyniske besættelse af en traditionelt alliancefri nabostat.

De tre alvorlige konflikter i Mellemøsten, som ikke er uafhængige af hinanden, giver fortsat anledning til bekymring.

Når det drejer sig om den arabisk-israelske konflikt, må den forbedring af forholdet mellem Israel og Egypten, som på det seneste er indtrådt i fortsættelse af fredsslutningen for syv år siden, imidlertid noteres med betydelig tilfredshed.

På plussiden må vi også notere, at spørgsmålet om en international fredskonference er genstand for stigende interesse og for aktiv og positiv overvejelse og drøftelse i regionen og blandt interesserede stater uden for regionen og atter mellem dem og de direkte berørte parter.

Det, man forestiller sig, er en konference indkaldt af FNs generalsekretær og under dennes forsæde, der med udgangspunkt i Sikkerhedsrådets relevante resolutioner, nr. 242 og nr. 338 om fred, sikkerhed og folke-